

Kad ragur nulaužus  
lenkų

PONAMS

# LIEUVA

"LITHUANIA" DAILY

SENIAUSIAS LIETUVIŲ LAIKRASTIS VIDURINISSE-VAKARINISSE  
VALSTIJOSE. INSTEIGTAS 1893.

THE FIRST LITHUANIAN NEWSPAPER IN CENTRAL AND  
WESTERN STATES. ESTABLISHED 1893.

Published and distributed under Permit 542, authorized by the act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. By order of the President A. S. BURLESON, Postmaster General.

METAI: (Sav. XXVI). Dienr. III. No. 39

CHICAGO, ILL., PANEDĖLIS, VASARIS-FEBRUARY 16 d., 1920.

KOPIJA-COPY 2c

## Trys Lietuviu Islygos Lenkamams

### Ryga jiesko paskolos Amerikoje.

### Senatoriai reikalauja žinoti ar prezidentas pardavė vokiečių laivus.

#### RYGA JIESKO PASKOLOS AMERIKOJ.

Kopenhaga, vasario 14 d. — Latvių sostinė, miestas Ryga veda tarybas su viena Amerikos bankine firma dėl kelių milijonų dolerių paskolos, užstatydama kaip užtikrinimą miesto nuosavybę.

#### SENATORIAI REIKALAUJA ŽINOTI, AR PREZIDENTAS PARDAVĖ VOKIETIŲ LAIVUS.

Washington, vasario 14 d. — Šiandien senato vienbalsiai priimtoje rezoliucijoje yra nurodomas, kad prezidentas Wilson turėtų būti padaręs sutartį su Anglijos viršininkais dėl atidavimo Anglijos buvusių Vokietijos laivų.

Rezoliuciją įrašė Connecticuto senatorius Brandegee. Jis reikalauja iš prezidento, kad jis suteiktų senatui visokias žinias, kokias jis gali turėti apie kokius laivus sutartį jo padaryta su Anglijos viršininkais klausime pavadimo trisdešimties laivų, kuriuos laivinkystės komitetas bando parduoti, ir kitų laivų, kurie įgyta po mūsų pertraukai.

Senatorius Brandegee pasakė, kad jis turi ištikimą žinią apie tai, kad tokia sutartis yra padaryta.

#### 2.000 ARMENŲ ESĄ NUŽUDYTA.

Londonas, vasario 13 d. — Armenų tautos delegacija čia sakė apturėjusi pranešimą iš Konstantinopolio, kur sako, kad per paskutinius tautininkų kijeigų užpuolimus ant Marašo ir Aintabo Madoje Azijoje tapo išmušta šaltu krauju apie 2.000 beginklių armenų.

#### FRANCŪZAI UŽSIGINA DARIUS SLAPTĄ SUTARTI SU SERBAIS.

Paryžius, vasario 13 d. — Fancauzų kabinetas šiandien formaliai užgynė kalbas leidžiamas Rymo laikraščiu apie francūzų ir serbų valdžių tarybas karinio susivienijimo klausime.

#### SULTANAS PASILIKS KONSTANTINOPOLYJ, BET BE KARIUOMENĖS.

Paryžius, vasario 15 d. — Augščiausia tautininkų taryba sutiko leisti Turkijos sultoni palaukti savo rumą Konstantinopolij, bet Turkija turi duoti užtikrinimą ypačingai kas dėl dardanelių ir neprivalo laikyti kariuomenės, sako Londono pranešimai privedami premiero Millerando žodžius.

#### NORVEGIJOS KABINETAS PRITARIA PRISIDĖJIMUI PRIE TAUTŲ LYGOS.

Christiania, vasario 14 d. — Šiandien kabinetas nutarė prašyti parlamento sutikimo prisidėti prie tautų lygos. Jis nurodinėjo, kad nors galima rasti negerumų tautų lygos įstatymuose, kadangi jie nepanaikina karės ir todėl tautų lyga gali įtraukti Norvegiją į karę, bet kabineto nuomone Norvegija turėtų prisidėti, nežiurint Suv. Valstijų priešimosi jai. Kabinetas turi viltį, kad darbininkus tautų lygos įstatymus galima bus patasiti taip, jog tarptautiniai nesutikimai galima bus išristi be karės.

#### VALSTYBĖS SEKRETORIUS PASITRAUKIA IŠ KABINETO.

Washington, vasario 14 d. — Valstybės sekretorius Robert Lansing atsisakė nuo vietos dėl prezidento Wilsono išmetinėjimo už laikymą kabineto susirinkimų laike jo ligos.

Prezidentas priėmė jo atsisakymą su "brangiu" jė.

Nors iš prez. Wilsono susirinkimo su Lansingu atrodo, kad sekretoriaus atsisakymo priežastimi buvo šaukimas kabineto susirinkimu, bet žmonės stovintieji arti administracijos sako, kad tikslia to priežastimi yra saktinis skirtumas nuomonių politikoje, kuris apsirėškė daug mėnesių tam atgal.

Nesutikimai tarp prezidento apsirėškė dar Suv. Valstijoms neįėjus karėn. Jų santikiai be mažko truko pradžioje 1917 m., kuomet Lansing išleido savo garų užreikšimą, kad Suv. Valstijos kasdien vis arčiau yra traukiamos karėn.

Priešingumai tarp jų dar labiau paašikėjo, kada Lansing nuvyko Paryžiun kaip Amerikos taikos delegacijos narys. Jis ir kiti misijos nariai nesutiko su prezidento nuomone, kad taikos sutartis ir tautų lygos sutartis būtų vienu neatidalinamu dokumentu. Lansing tvirtino, kad prezidento siūlomas planas prailgins patvirtinimą sutarties ir tame jam pritarė Henry White ir E. M. House.

Bet svarbiausia prezidento ir Lansingo skilimo priežastimi buvo vieno žimovų prie amerikieš taikos misijos W. C. Bullito palūdimimas pas užsienio santikių komitetą. Bullit, skaitydamas iš savo užrašų, privedė Lansingą sakant jam, kad jis nesutinka su tautų lygos sutartimi ir kad jis sakės, jog taika nupuls jei Amerikos žmonės kuomet sužinos apie jos tikrą reikšmę.

#### ANGLIJA PERKA VISA PATAGONIJOS MĖCOS IŠDOVĮ.

Londonas, vasario 14 d. — Kaip Liverpool Post rašo, Anglijos valdžia užbaigė sutartį nupirkti visą Patagonijos mėsos išdovį už 1920 m. Sakoma, nupirkti apie 1,250,000 negyvų avių ir jerelių ta pačia kaina, kuri buvo mokama už Australijos mėsą — nuo 5 iki 6 šilingų svarui.

### Taika ar mirtis — šaukia Lenkijoje

Varšava, vasario 12 d. — Premieras Skulski pasakė socialistų ir darbininkų partijų atstovams, interkusiems jam ir gen. Pilsudskiui saugoti taiką, kad valdžia žiūrėtų į paskutinį bolševikų pasiūlymą visu rimtumu: jis davė užtikrinimą, jienis, kad Lenkijos noras taikytis yra nuosirdus.

Jis pasakė, kad jei bolševikai padrotytų tą patį nuosirdumą, ką lenkai, tai susitaikymo galima būtų laukti tuojau, bet jis pridūrė, kad Lenkija negalės duoti atsakymo anksčiau kaip kovo mėnesį, kada gireikia atklausti tautininkų visuotiniuose dalykuose.

#### Gyvasties ar Mirties Klausimas.

Atstovai pasakė premieriui Skulskiui ir gen. Pilsudskiui, kad taikos klausimas yra gyvasties, ar mirties klausimu Lenkijai. Jie reikalavo iš valdžios, kad tarybos su sovietais būtų tuojau pradėtos; socialistai sako, kad bolševikų pasiūlymas yra tvirtinamam pamatu taryboms.

Anglikasių atstovas pagrūmojo visuotinu streiku, jei tuojau nebus imtasi taikytis.

#### SUTARĖ APSIMAINYTI BELAISVAIS.

Kopenhaga, vasario 14 d. — Ilgą laiką besitraukiusios tarybos tarp Anglijos atstovo O'Grady ir rusų sovietinės valdžios atstovo Litvinovo pasibaigė sutartimi, po kuria buvo pasirašyta ke-tverge.

Sulig sutarimu bus palikuosuoti Anglijos belaisviai Rusijoje ir anglai nekareiviai sugrąžinti savo šalin. Rusų karės belaisviai Anglijoje bus palikuosuoti ir Anglija suteiks laivus pergabenimui Rusijon rusų belaisvių iš neutralių šalių. Taipgi tapo sutarta, kad archangeliskinė valdžia apsimainis su bolševikais belaisviais ir baltaisais.

#### ŠAUKIA SUVAŽIAVIMĄ VISO PASAULIO KALNAKASIŲ.

Haaga, vasario 14 d. — Pildomas Tarptautinių Kalnakasių komitetas savo susirinkime Brukselėje, pirmsėdžiant kalnakasių atstovui Robertui Smillie, nusakant jam, kad jis nesutinka su tautų lygos sutartimi ir kong. esą Genevoje, rugp. 2 d. Sakoma, kad Amerikos kalnakasių įgaliojimą turėjęs Anglijos komitetas.

#### JUGOSLAVIJOS KABINETAS REZIGNAVO.

Belgradas, vasario 14 d. (Pavėluota). — Kabinetas pirmininkaujamas premiero Liubos Davidovič rezignavo šiandien vietininkui princui Aleksandriui atsisakius jaleisti dabartinę laikinąją atstovybę ir apskelbti steigiamąjį šalies susirinkimą. Davidovičio ministerija buvo sutverta pereita rugp. 16 d.

#### ZINELĖS.

Budapeštas. — Grafiui Apponyi vengrų taikos delegacijos pirmininkui tapo įsakytą nepasirašyti po taikos sutartimi, jei išlygos apsaugojančios nuo persekiojimo vengrų mažumas nebus priimtos.

Paryžius. — Vidaus reikalų ministeris atstatė nuo vietos Bres-to socialistų majorą už jo uždraudimą nesenai surengti Breste patriotinę demonstraciją garbei miesto vyrų sužeistų karėje. Apskričio prefekto padėjėjas taipgi žadama atstatyti.

#### FIRMOS REIKALAUJA TEISĖS PIRKLIAUTI SU RUSIJA.

New York. — Amerikos vertėviai spiria valstybės skyrių, kad leistų pirkliauti su sovietine respublika. Susirinkime laikytame Knickerbocker viešbutyje, kur buvo atstovaujama daugiau kaip 250 firmų, buvo vienbalsiai pareklauta, kad vaizbiniai santikiai su Rusija tuojau būtų atsteigti. Jei tam reikalinga pripažinimas sovietinės valdžios, tai kad Suv. Valstijos tuojau pripažintų sovietinę valdžią, užreikštie, kurie susirinko.

Tapo paskirtas komitetas iš šešių nuceiti pas sekretorių Lansingą ir pasakyti jam, kad jei leidimo popieriai laivams į Rusiją plaukti nebus duodami tuojau, tai Amerikos Vaizbos draugija eis į federalius teismus ir išims prisačą prisivertimui valstybės skyriaus išduoti leidimą pirkliauti su sovietine respublika.

Tapo įsteigta pastovi organizacija kaip Amerikinė Vaizbos draugija ugdinimui vaizbos su Rusija. Prezidentu tapo išrinktas E. P. Jennings iš Lehigh Machine kompanijos.

#### Rusijos Negalima Ignoruoti.

Atsakymui į klausimą, ar pirkliaavimas su Rusija būtina reikšija oficiali sovietinės valdžios pripažinimą, Jennings pasakė, "Negalima ignoruoti tokios valdžios, kuri išbuvo suvirsumu metu ir turi 180,000,000 gyventojų.

Anglija ir Francija, girdi, pripažins Rusiją per 30 ar 60 dienų. Nors didelė didžiama Amerikos vertėvių labai nori pradėti prekybą su Rusija kokiomis netruk išlygomis, bet yra sakoma, kad dideli bizniai dėl tų privatinųjų priežasčių truko įsteigimą tokių santikių ir su jais drauge pripažinimą sovietinės valdžios. Tarp jų sakoma yra American Manufacturers' Export Association, National Foreign Trade Council, National Association of Manufacturers ir Rusijos ir Amerikos Vaizbos Butas.

J. B. Fox, importotojas ir eksportuotojas iš San Francisco, atsakydamas į tų organizacijų užpuolimus, pasakė, kad Amerikos vertėviai turi gauti geriausias rinkas savo kapitalo atviršiumi, pabrieždamas fakta, kad Rusija šiandien yra patogiausia vaizbinė dirva.

Jis nusiskundžia, kad šalis turtingiausia gamtos turtais, žmonėmis ir auksu tapo palikta Amerikos vaizbiniam konkurentams.

Vilnius Lietuvai: Lenkų Kariuomenė Turi Evakuoti; Sutartys po Lygos kontrole.

Varšava, vasario 13 d. — Lietuva paskelbė išlygas, pagal kurias ji sutiks taikytis su Lenkija. Atsakydama į tautininkų užklausimus apie lietuvių ir lenkų karinę sutartį prieš bolševikus, Lietuvos valdžia iš savo laikinosios Kauno padavė savo išlygas, kuriose yra trys punktai:

Viena, Lenkija turi pripažinti pilną Lietuvos nepriklausomybę su sostine Vilniuje, kurį dabar lenkai turi užimę. Antra, lenkų kareiviai turi evakuoti kraštą į šiaurę nuo Dauguvos upės, į Rytus nuo Vilijos upės ir į Pietus nuo Lydos (per penkiasdešimt mylių nuo Vilniaus į pietus) tuojau po pasirašymo po sutartimi, ir kad Lietuvos siena būtų pagal Lydos, Vileikos ir Polocko geležkelio liniją.

Trečia, kad visos sutartys tarp Lenkijos ir Lietuvos būtų po tautų lygos kontrole.

#### PATVIRTINIMAS SUTARTIES ARTINASI.

Washington, vasario 15 d. — Kova dėl taikos sutarties ir tautų lygos sutarties patvirtinimo senate yra paskirta rytdienai; sąlygos atrodo tinkamos patvirtinimui.

#### ATIDENGĖ KARALININKŲ SUOKALBĮ.

Budapeštas, vasario 14 d. — Netikėtos aplinkybės išvedė į aikštę suokalbį, per kurį buvęs imperatorius Karolis be pasėkės bandė ineiti Vengrijon su netikru pasportu įgyventi kaip karalius.

Valdžia sako turinti dokumentus, kurie parodo, kad buvo sudarytas planas buvusiam imperatoriui pereiti rubežų su svetimu pasportu, pasikui apsigelbėti sugrįžusiu ir su savo šalininkų pagalba užimti karaliaus sostą. Bet Šveicarijos konsulis pažino imperatorių ir pranešė apie tai vengrų valdžioms. Visas jo planas nuėjo niekais.

#### ŠVEICARIJĄ RENGIA SI APSKELBI ISTOJIMĄ TAUTŲ LYGON VAS. 25 d.

Bern, vasario 14 d. (Pavėluota). Apkalbėjimas Šveicarijos įstojimo tautų lygon prasidės federaliniame bute vas. 25 d. Federale taryba paduos butui įnešimą įstoti tautų lygon pasirenndama tuomi, kad tautininkai pripažįsta specialę šitos šalies poziciją ir sutinka, kad pereijimas kareivių per Šveicariją, ar prirengimas prie karės ant Šveicarijos žemės nebutų leidžiamas.

#### OLANDIJA SKERSUOJA Į TAUTŲ LYGĄ.

Haga, vasario 14 d. — Pakėlus klausimą parlamente apie prisidėjimą prie tautų lygos, tik mažas pasipriešinimas tam apsirėškė. Vienas kalbėtojas pasiūlė išlygą, kad jei koka šalis būtų priimta lygon pagal patinkamesnes apstovas, tai kad tokios pat privilegijos būtų suteikiama ir Olandijai.

#### ATŠAUKĖ STREIKĄ.

Washington, vasario 14 d. — Prezidentas Wilson šiandien vėlaitelegrafavo Kelių Užlaikymo Darbininkų Brolėjai, prašydamas jos pasirupinti atšaukti streiko prisačą, kad neatsitiktų jokios pertraukos susinėsim šioj kri-zio valandoj.

Geleželininkų brolijų viršininkai išsuntinėjo telegramas atšaukiančias streiką.

#### BOLŠEVIKAI TRAUKIA KARIUOMENĘ LENKIJOS PASIENIN.

Varšava, vasario 14 d. (Pavėluota). — Pranešama, kad bolševikai dideliais būriais sutraukia kariuomenę ties Lenkijos pasieniu trijose vietose ir svarstymai apie sovietų veikimus užtendo kalbą apie taiką, ypatin-gai pas lenkų kariuomenės vadus. Vienok pradėjimo tarybų, gal kovo mėnesį, laukiama Varšavoje ir Maskvoje.

Apturėtas čia pranešimas iš Maskvos sako, kad bolševikų būriai perėjo Besarabijos sieną ir perėjo Dnestro upę paėmė daug belaisvių.

#### Lenkija Vaidina Pergalėtojos Rolę.

Statydama taikos išlygas Lenkija atsistoja į poziciją panašią tai, kurios tautininkai laikėsi linki Vokietijos prieš mūsų pertrauką: Lenkija tvirtina, kad ji yra nukriausta ir kad ji kariavo save gindama.

Karės vadovai reikalauja kuodidžiausių garantijų, teritorinių ir kitokių apdraudimui Lenkijos ateityje nuo galimų įsiveržimų.

#### Reikalauja Geleželininkų Daiktų.

Kaip viena būdą bolševikams suvaržyti kariuomenės vadai žada reikalauti, kad tukstanciai geleželių vagonų ir garvežių išgaben-tų iš Lenkijos buvusio caro kariuomenės besitraukiant į rytus, būtų sugrąžinti, arba būtų užmokėta išnešanti tų vagonų ir garvežių vertė, drauge su atlyginimu.

#### ANGLIKASIAI IR KASYKLŲ SAVININKAI KALBĖSIS APIE ALGAS KOVO 9.

Hagieton, Pa., vasario 13 d. — Šiandien čia oficialiai pranešta, kad kietų anglų kasyklų savininkai ir Suv. Kas. Darbininkai Amerikos turės savaziavimą New Yorke kovo 9 d. apkalbėjimui naujo algų ploto inešančio galėn bal. 1 d.

#### Lietuvos Laisvės Boną PIRK Ir Savo Draugui PASIGIRK

#### Chicag. je ir Oras- Apie linkeje. —

Šiandien gražu ir eina šiltyn: utarninke apsiniaukęs ir žymiai šilčiau.

Augščiausia temperatūra vakar 5 augš. zero.

Žemiausia temperatūra, 7 žemiau zero.

Saulėtekis, 6:44 val. ryto: Saulėlydis, 5:26 val. vak.

LIETUVA

Published daily except Sundays and  
Holidays by the  
LITHUANIAN PUBLISHING COMPANY, INC.  
3252 S. Morgan Street, Chicago, Illinois

Telephone Boulevard 4250.  
J. GEDMINAS, EDITOR.

Entered as Second-Class Matter July 13, 1893, at the Post  
Office at Chicago, Ill. under act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION PRICE:

To Chicago, by mail —

One year \$5.00

Six months \$3.50

Three months \$1.50

In Chicago, by carrier —

One copy .02

Per week .12

Per month .50

In the United States, outside of Chicago, by mail —

One year \$5.00

Six months \$3.00

Three months \$1.50

To Canada, Europe and all other foreign countries —

One year \$7.00

Six months \$4.00

## LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS SVENTĖS DIENA.

Ši diena turi nepaprastą reikšmę dėl visų lietuvių, kurie rupinasi savo tautos ir savo tėvynės liuosybe. Tai yra diena, kurioje Lietuva tapo paskelbta savistove-nepriklausoma valstija, sutraukiant prigulmybės ryšius su Rusija, Vokietija ir Lenkija. Tas didžiausias svarbos aktas įvyko vasario 16 d. 1918 m. Lietuvos valdžia įstatymu tą dieną paskirta apvaikščiojimui kaip Lietuvos Tautos Šventę.

Pernai metų vasario 16 dieną buvo priederčiai švenčiama visoje Lietuvoje, kaip miestuose ir miesteliuose, taip ir kaimuose. Reabejo šimet Lietuvos Nepriklausomybės šventę bus apvaikščiojama su daug didesniu iškilmingumu, — kadangi bėgyje metų atgimusi Lietuvių Tauta parodė savo galybę ir visišką subrendimą valdyties savistoviai.

Lietuvos Valdžia per savo Pasiuntinius — adv. Joną Vileišį, majorą Povilą Žadeikį ir kun. Joną Žilį — pakvietė Amerikoje gyvenančius lietuvių apvaikščioti Tautos Šventę kaip galima iškilmingiau ir naujingiau dėl Lietuvos ir Lietuvių Tautos. Amerikos lietuvių su džiaugsmu sutiko tą Lietuvos Pasiuntinių pakvietimą ir pasiryžo kuo iškilmingiausiai apvaikščioti tas dvi jų metų atgimusios Lietuvos Valstybės sukaktuves.

Kadangi Tautos Šventę pripuola Lietuvos Laisvės Paskolos vėjus laikotarpį, tai geriausiai jos padabinimu bus suteikimas Lietuvai kaip galima didesnės dalies L. Paskolos. Tegul tą dieną — arba savaite — kiekvienas gery norų lietuvių ir kiekviena lietuvė nusiperka Lietuvos Bonų, — jeigu dar jo neturi. Kas ir turi, tegul paminėjimui tos šventės nusiperka kitą, — jei tik išgali. Tai bus tinkamiausias paminėjimas Tautos Šventės.

Priegtam, kadangi žymi dalis Lietuvos su sostine Vilnium yra lenkų rankose ir kadangi atskita nuo Prūsijos Maž. Lietuvos dalis nėra dar pavesta Lietuvai, tai susirinkimuose ir prakalbose, apvaikščiojant Lietuvos Nepriklausomybės šventę, turi būti išnešti tam tikri nutarimai ir reikalavimai, idant visos Lietuvai priklausiančios teritorijos greitai būtų prijungtos prie Lietuvos kuno. Kartu su tuom reikia griežtai pareikalauti, kad didžiosios valstijos, kartu ir Suv. Valstijos, greičiau pripažintų Lietuvos nepriklausomybę.

Siunčiant pasveikinimus Lietuvos valdžiai reikia išreikšti pageidavimą, kad paskelbtieji Lietuvos nepriklausomybės obsčiai neatidėliojant būtų įvykinti gyveniman, o

taipgi, kad greičiau būtų sušauktas Steigiamasis Seimas.

Chicago lietuvių turi lainę apvaikščioti Lietuvos Nepriklausomybės šventę kartu su Lietuvos Pasiuntiniais, kurie pribuvo Chicago vasario 15 d. ir išbus čia beveik visą savaitę. Todel chigagiečiams yra puikiausia proga pasirodyti prakilniais tėvynainiais, ištikimais Lietuvos vaikais. Reikia tikėti, kad chigagiečiai parodys šandien savo galybę ir tautiniai-politinį subrendimą. Tagul rengimuose šandien vakaruose — "Mildos" teatre (apvaigščiojimui Lietuvos Nepriklausomybės šventės) ir Peoples Theatre (Town of Lake) — atsilanko kuodaugiausiai žmonių ir tegul atsilankiusieji išperka kuodaugiausiai Lietuvos Bonų.

## AMERIKA STOVI UŽ NEDALINAMĄ RUSIJĄ.

Laike visavietinės karės ir, net, laike taikos tarybų Versalyje buvo žodžiu ir spaudoje tvirtinama, kad Suvienytos Valstijos, su jos valdžia priešakyje, tvirtai ir neatimamai stovi už mažųjų tautų paliosovimą iš po svetimų pavergimo, už suteikimą joms priklausančių teisių. Su tokiu pastikėjimu šimtai tukstančių jaunų vyrų stojo kariuomenėn delei sunaikinimo vokiško militarizmo ir pavergimo ir delei iškovojoimo ir apsaugojimo demokratybės ir visiškos liuosybės.

Europa, ypač mažosios tautos, sutiko pribuvusį tenai prez. Wilsoną su didžiausiu entuziazmu, kaip mažųjų tautų paliosuotoją ir prakilnių idėjų inkunytoją. Prez. Wilson mažųjų tautų akys buvo savo rūšies Mesija-Išganytoju. Bet tas "išganytojas" su "punktais", kuriuos galima pavadinti "wilsoninės spekuliacijos punktais," apvytė visas mažąsias tautas. Kada jis grįžo Amerikon (žinoma, be "jokio" punkto), tai tos tautos žiūrėjo į jį su panieka ir "garbino" jį tam tinkamais žodžiais.

Tečiaus mažosios tautos nenustojo tikėti i Amerikos prakilnumą, i jos iškeltus obsčius, i duotus mažosioms tautoms pažadėjimus. Jos tikėjo i Suvienytų Valstijų gyventojų ir jų atstovų garbę ir demokratiją ir su nekantrumu laukė, kada Amerika parems mažųjų tautų reikalavimus.

Amerika rėmė šiaurinės Rusijos valdžią, rėmė monarchistus ir mažųjų tautų priešus — Kolčaką, Denikiną, Judeniką ir kitus; iš kitos pusės — ta pati Amerika netik pasyviai žiūrėjo i besikankinančias konvulsijose mažąsias tautas, bet rėmė pavyzdin, imperialistinę Lenkiją, kuri stojo kovon prieš kaimyniškas tautas, kartu ir prieš Lietuvą.

Lietuviai vis laukė, — pastikėdami, kad Suvienytų Valstijų valdžia, patyrusi tikrą dalykų stovį, parems lietuvių tautos reikalavimus ir pripažins Lietuvą nepriklausoma valstija.

Bet štai p. Lansing, ka'bėdamas apie naujas valstijas Rusijos pakraščiuose, užreikšė vasario 10 d., kad, girdi "mes atsisakome pripažinti jas, išimant Lenkiją ir Suomiją, kuriu nepriklausomybę pripažino patis "baltieji" rusai. Prieš-bolševikiškų partijų rusai nurodė, kad kitos valdžios, su sidariusios Rusijos pakraščiuose, esančios dirbtinos ir neparemtos ant tikro tautinio sentimentų, — ir kartu pažymėję, kad Rusija yra pasiryžusi palaikyti tas teritorijas, jeigu tik ji istenės. — Musu valstijinis departamentas, — tesias, p. Lansing — galutinai pasirinko laikytis su Rusija, o ne su pakraštinėmis valstijomis.

Toliau p. Lansing kalba apie permai-

## Pastabos- Išvados.

Albert Rhys Williams neseniai išleido knygą apie Leniną, kurioje taipgi yra išpuodžiai Amerikos Raudonojo Kryžiaus perdėtinio pulk. Raymond Robinsono, kuris nesutinka su Lenino principais, ir Arthuro Ransome'o, kuris pritaria jam, bet nėra jo šalininku. Čia taipgi paminėta Amerikos bankininkas Frank Vanderlip, kuris sakosi yra surankiojęs žinias apie Leniną, kurie sako, kad "Leninas yra nepaprastai gabumais žmogus su tikrai puikiomis ypatybėmis;... kiekvienas jo darbas yra inkvėptas patriotinės meilės ir užuojautos rusų žmonėms".

Net jo priešai pripažįsta jo nesaumylingumą; Kollon tay'ienė, kurios vyrą Leninas išrėmė ir išniekino, sako apie jį:

"Nors aš neturiu jam geros širdies, bet aš negaliu pasakyti, kad jis ką daro dėl asmeninių apsiškaitymų. Nei vienas jo draugu, kurie veikė su Leninu per dešimt metų, negalėtų tikėti, kad pas jį yra bent lašas saumylingumo".

Jo narsa ir žmoniškumas primena Lincolną. Šitai kaip jis elgėsi, kada jį pašovė rugpjūčio mėnesį, 1918 m. Čia privedame p. Williamso žodžius:

"Premjeras pabaigė savo kalbą i 15,000 darbininkų Michelsono fabrike. Jam begrižant prie savo autorobiliaus pribėgo prie jo mergina, atkišusi popierą lyg kad paduodamą prašymą premjerui. Jis siekė paimti ją, bet kita mergina, Dora Kaplan, paleido i jį tris šuivius, kurių du pataikė i jį ir jis pargriuvo ant šaligatvio. Jį inkėlė i jo automobilį ir nuvežė Kremlion. Nors kraujas smarkiai bėgo iš žaizdų, bet jis užsispyrė užlipti laiptais pats. Jis buvo sužeistas sunkiau negu jis manė.

nymą Amerikos atsinešimo linkui Kolčako, Denikino ir Judenicho ir apie bandymą 'sutaikinti su jais pakraštines tautas.

Svarbu tas, kad p. Lansingo užreikšimas linkui mažųjų tautų yra suteiktas atsakant i Amerikos lietuvių atstovų prašymą kaslink pripažinimo Lietuvos nepriklausomymės.

Tokia tai nuomonė ir tokis pasiryžimas yra Suvienytų Valstijų valdžios. — Reikiška, Amerikos valdžia stovi su Rusija prieš mažųjų tautų liuosybę. — Negalima daleisti, kad panašios nuomonės būtų didžiama šio krašto gyventojų.

Ištisas savaite jis buvo arti mirties. Tą stiprumą, kuris liko pas jį bekovojant su karštine, jis suvartojo kovai su keršto karščiu, kuris užsiėmė viso j šalį.

"Minios inpykusios ant tamsių reakcijos įiegy, kurios siekėsi nudėti žmogų, esantį simboliu visoms jų laisvėms ir troškimams, kirta atgal buržuazijai ir monarchistams.

"Žmonių inpykimas buvo toks didelis, kad kiti šimtai būtų žuvę, jei ne Lenino prašymai žmonių sulaukyti savo piktumą. Nebuvo perdėta pasakius, kad per visą tą siutimą jis buvo ramiausias žmogus Rusijoje".

Leninas patraukė prie savės aršiausius savo priešus. Du metai atgal jį tolydžio užpuldinėjo Gorki, bet Gorki mato, kad nežiurint to, jog visuose frontuose reikią vesti pasaulinė karė, Leninas "sugebė aprupinti dešimt naujų universitetų, dešimtis teatrų, tukstančių knygynų ir pradinių mokyklų dešimtis tukstančių... Tveriamasis kultūrinis rusų valdžios darbas," sako Gorgi, "pasiėkė ligšiol nežinotą žmonių istorijoje apėmė ir formą. Ateities istorininkas negalės nesidžiaugti šito paskutinio rusų darbininkų meto išdidumu kultūros srityse."

Pasaulis turės pasirinkti Clemenceau ar Leniną ir jis tikrai pasirinks Leniną. Kovą nepasibaigs šiandien, ar rytoj. Gali paimti tukstančių metų įsteigimui pramoninių respublikų Europoje, kur darbininkas gaus šitą panašų i jo darbo vertę, bet tas tikrai įvyks ir niekas negali atimti iš Lenino su Trockiu ir Rusijos tos garbės, kad jie pirmutiniai parodė pasauliui, kad galima įsteigti respubliką paremtą teisingumu.

Ohioj laukus pavasariniam arimui išmatavo pagal fotografijas nuimtos nuo eroplanų, lygiai taip kaip metai tam atgal buvo nuimama paveikslai nuo ugnies linijos. Kandai paverčiama i noragus.

Dabar lietuvių — tenai Lietuvoje ir čia Amerikoje — turi, galop, permatyti toki dalykų stovį, — turi permatyti didžiųjų valstijų politines machiacijas linkui mažųjų tautų ir, pagaliaus, turi įieškoti "saviškos" išėjimo iš klaidingo varginto keio. Lietuviai, kartu su kitomis mažomis tautomis, turi surasti būdą, kad "baltoji" Rusija neįsistengtų palaikyti pakraštinių teritorijų. — Lietuviai turi susijungti su "balosios," t. y. pavergiančios, Rusijos priešais. Gana svajonių ir pastikėjimų politiniams spekulioriams ir mažųjų tautų suviliotojams....

## Laiškai iš Lietuvos.

(Laiškas iš Lietuvos, Vainuotos valsciaus, rašo brlis Antanas Saldukas, Augustinui Saldukui i Chicago).

Grudžio 22 d., 1919 m.

Gerb. Broli, Augustinai: Turiu joms sirdingą ačių už prisistutus laiškus ir jų pavelskį, buvom labai jų išsiilge. Dabar, brolau, pas mus Lietuva tur savyvaldą, bet kol kas tebesvyruoja i visas puses. Lenkai puolė ant mūsų, tapo atmušti. Paskiau, ponų samdyti kolčakininkai tapo išvyti iš mūsų tėvynės. Dabar artinas laikas rinkimų; visur daromi susirinkimai ir aiškinama apie balsavimus.

Kurie skaito laikraščius, tie yra maždaug susipažinę su dalyku, bet kurie neskaityt tie nieko nežino; kas ką jiems pasako, tam ir kiti. Mes rašomės i Krikščionių Demokratų Partiją. Kiti sako, buk, ta partija yra vien kunigų. Visgi yra geriaus vadovauties savo protu. Dabar Lietuvos kariuomenė pareina ant prūsų linijos; eis iki Tilžės ir Klaipėdos; nori padaryti liniją pagal Nemuną, tik nežinia ar nugalės vokiečius. Daug pėčių ir raitosios kariuomenės jau sutraukta i Paprusę. Šeši tukstanchiai latvių eina mums i pagalbą. Latviai su lietuviais eina iš-

vieno. Lietuviai gelbėjo latviam kolčakinius išvyti iš Latvijos. Lietuvių kareiviai begalė narsūs, nesibijo mirties, eina tiesiai ugnin. Prusai sako kad lietuviai esą didvyriški kareiviai; puolė ant mūsų visą drąsumu, nors mirties smėkla stovi prieš jų akis. Mes įsitikinę, kad Lietuvos ribos neužilgo bus iki Nemuno, Tilžės ir Klaipėdos.

Jūsų pusbroliai Juozas ir Jonas Paldauskai abudu stojo i kariuomenę liuosanoriais. Juozas jau žuvo karo lauke, o Jonas dar gyvas. Mes vis laukiam geresnės ateities; nežinom ko sulauksime.

Siunčiame gerų dienų ponams Geribams ir panelems Laužaitėms.

Jūsų Mama ir Brolis Saldukai.

Rašo Marijona Rimkaitė savo broliui Juozui).

Grudžio 22 d. 1919 m.

Mielas, broli, sveikinu jus! Ačiu už laiškėlį. Jau radau kvitą nuo pinigų ir rodžiau paštoje, bet sakė, kad siųstieji pinigai nepareis, nes išsiųsti ne per Lietuviską Banką. Atgauk kokių nors budu tuos pinigų ir pasiųsk per Lietuvos Banką. Ganti, o tuomet bus galima gauti. Labai esu dėkinga už atjautimą.

## Žinios iš Lietuvos

### NAUMIESTIS.

Sakių apskr., grudžio 26 d. komendantui leidus ugniagesių namuos d-ras J. Bagdonas iš Kau no pasakojo apie "kovą dėl Lietuvos nepriklausomybės". Pub likos prisirinko pilni namai. Po paskaitos buvo paklausimus. Kilo klausimas apie reikalą rupintis darbininkų maitinimu. Pernai tuo pat metu duonos svaras kainavęs 25 kap., o dabar 55 kap. Uzdarbių nėra nei Naumiestyje, nei apskrityje, nei pačios Prūsijos. Kiti nusiskundė, kad milijai neduodanti vežti javų i muge ir biednuomenė esanti verčiama duonos įieškoti kaimuos, o ten be leidimų taip pat neparduoda. Nežiurint i draudimą, duoną išveža žydai spekuliantai su perka duoną ir moką augštas

kainas. Be to, nesiliauja slapstas degtinės varymas, naikinas daug grūdų ir kehas duonos kainas. Naumiesčio Valdyba, o kad ir viso Sakių apskrities Valdyba šiuo reikalu turėtų domėtis.

### PILIEČIAI! NELEISKIME MIRTI BADU.

Karas sudarkė gyvenimą. Įvarė jis daug žmonių i skurdą ir vargą. Vienai neturi darbo, kiti atsiliko be stogo, be galvių, be reikalingų įrankių. Atsirado daug įvairių epidemijų ligų. Turtingesnieji dar šiaip taip gyvena, bet vargšų, beturčių, našlių ir našlaičių, senelių, ligos ištikta žmonių padėtis staciai nepakeliamai, baisiausi: vieniams jų truksta duonos, kitiems globos. Daugelis jų miršta badu, nuo šalčio dreba; ant pečių neturi net padriskusių marškinėlių, gyvena šaltame bute, neturi malkų ne valgiui pagaminti. Na, ir niekas tais musu piliečiais nesirupina. Argi mes leisim jiems badu miri? Argi busim kietasirdžiai? Argi neatimsim, kad tie beturčiai, vargšai tai mūsų piliečiai? Štai priartina Velykų Šventė mes džiaugsimės, o jie? mirs badu? Nel to nepravalo būti pas mus. Atsižvelkime todėl i beturčius, vargšus, našlaicius, — nesigailėkim jų dienai aukų, — kad ir jie per Šventės turėtų bent duonos kąsį. P. Kazimieraitis.

## Mažųjų Tautų Klausime.

Buvusios Rusijos Imperijos Pasienio Tautų Selpimo Reikalais.

(Buvusio New Yorko valstijos atstovo p. Walterio M. Chandlerio kalba, pasakyta saus. 19 d., 1920 m. Suv. Valstijų Atstovų Buto [monių ir Budų Komitetui].)

(Glas).

Lietuvių kariuomenė ne tik sustabdė tolesnį bolševikų veržimąsi Lietuvoje, jiems besistengiant susijungti su vokiečių spartakais, bet ji ir visai išvarė išversžėlius i Lietuvos žemės spalio mėnesyje.

Per visą šią laiką lenkų frontas prieš bolševikus Gardino gubernijoje buvo ramus. Tik kuo-

li fronto ilgį palaiko latviai. Sudėjus šitų dviejų šalių frontus i kruvą pasidaro nemažesnis ir nemažiau svarbus frontas už laikomąjį lenkų frontą.

Bet tai dar neviskas. Iš Lenkijos ateityje dar daug mažia galima tikėtis. Labai indomu, kad lenkų kariuomenėje yra aiški ir didelė disciplinos stoka. Bolševizmas pačioje Lenkijoje tur i palyginamai gerą dirvą ir gali išsiplėsti, kaip tik rasis progą.

Vienų veiksmų prisidėjusių prie lenkų disciplinos suardymo yra stoka maisto ir pinigų. Mes žinome, kad lenkų kariuomenės kareiviai užmokėsnis ir oficeriams algos senai nemokėta, kad maistas per prieartą rekvizuojama iš civilių žmonių ir kad net pačiame Vilniuje sankrovos apilėsimos kasdien. Mes taip-

gi gerai žinome, kad nuosavybė ir vertybės yra plačiai konfiskuojama turtingiems ukininkams ir dvarininkams, be jokio atsižinėjimo i įstatymą ir tvarką ir kad net augštesnieji kariuomenės veldžia negali suvaldyti šito lenkų kariuomenės pasileidimo.

Vietų žmonės, jerezinti šiuo pasileidimu, dažnai paima įstatymą i savo pačių rankas ir nubaudžia. Kalvijoje netoli nuo Vilniaus rasta stari legionininkai pakartį po medžiais. Juos pakorė inpykusieji vietos žmonės.

Lenkų kareiviai dažnai murma tarp savęs i kovoja be noro. Jie dažnai skundžiasi, kad lenkų valdžia juos be reikio siunčia i svetimus kraštus be naudų jų kraują lieti ir jie kartais grumuoja sukilimu ir revoliucija, gai. Lenkai tuojaus susilauks ši-

sakydami, kad jie eis ant Varšavos ir ten teisėtą ir gerą valdžią įsteigs.

Nėra nei mažiausios abejonės, kad visą frontą prieš bolševikus palaiko tik stiprus autoritetingumas vieno žmogaus, gen. Pilsudskio.

Be to visko yra labai aišku, kad lenkų kareivių užimtuose kraštuose ir kur dabar yra lenkų bolševikų frontas, Lenkija negali būti stipri. Nežiurint visų tvirtinimų, lenkų užimtuose kraštuose lenkai padaro tik to nuos viso jų gyventojų skaitliaus ir todėl okupuojamų kraštų žmonės žiuri i lenkus kaip i įsiveržėlius, kurie be mielaširdystės naikina jų šalį ir be pasigailėjimo persekioja ir net žudo jų žmones.

Tokia padėtis negali tęstis ilgai. Lenkai tuojaus susilauks ši-

tuose kraštuose sukilimų ir revoliucijų, kurie gali sustabdyti visą jų pažangą ir sunaikinti visą jų atspirtį prieš bolševikus. Stiprus, veikmingas ir pasileikantis pasipriešinimas bolševikams gali rasti tik ten, kur gyventojai vienodi ir gavinami tautinės vienybės ir tautinio troškimo dvasia savo pasirinkime laimėti. Lietuvoje, lietuviai; Latvijoje, latviai; Estonijoje estai yra nepaabejojamai tautinėmis didžiūmomis ir krašto vienomis turinčiomis nepergalimus šalies troškimus. Todel tik šiais žmonėmis galima pilnai pasitikėti kovoje su bolševizmu iki galutinio galo, ir tik teisinga ir tinkama pasakyti, kad jei pagalba bus aikiama Lenkijai, kurios galybė ir stovis yra abejotini ir klaidiniai, tai tuomi labiau teisinga ir reikalinga suteikti tolygi pagalbą.

ba Lietuvai, Latvijai ir Estonijai.

Jei būtų sakoma, kad šitų šalių nepriklausomybė dar nėra pripažinta ir tas faktas yra skaito mas kliutimi tam, tai tuojaus turi būti duotas pripažinimas.

Suvienytos Valstijos jau yra pardavę Lietuvii kariuomenei 35,000 uniformų, bet jų neužtenka apginkuimui kareivių. Butinai reikia užtenkamai aprūpinti jie tuojaus šautuvais, kanuolėmis, šoviniais ir kitais apsiginklavimo daiktai. Pinigai taipgi reikia duoti iš proponuojamos paskolos nemažiaus kaip trečdalį tos sumos, kuri bus duota Lenkijai.

Su pagarba,

J. Vileišis,

Lietuvių Amerikinės Misijos Pirmininkas.

# Margumynai

## GUTAUČIŲ PILKALNIS

Sių metų liepos mėn. 26 dieną Pakalniuose, Utėnos, apskr., buvo pašventintas ant pilekainio pastatytas kryžius Lietuvos nepriklausomybės paskelbimui atminti. Tas atsitikimas paskatino mane parašyti keletą eilučių apie Gutaučių pilekainį, kad ir jį, kaip tautos paminklą, vietos gyventojai papuosti.

Gutaučių pilekainis yra į pietų vakarus nuo Antaliepių, Utėnos apskr.; nuo pilekainio ligi Antaliepių bus gal keturi varstai, o ligi Utėnos dvidešimt vienas; vadinasi Gutaučių pilekainio delto, kad Gutaučių sodžiaus lauke šis kalnas randasi; jis yra visų kitų kalnų, čia esančių aukštesnis ir panašus į apverstą geldą; jo viršus lygus, kaip stogas; galai ir šonai labai statūs; ilgumo jis bus tris kartus toks, kaip platumo; iš trijų šonų tyvuliuoja balos, tiksliai iš vieno — nuo žemių — netoli kalnas Žvirblekalnis vadinamas, ir kelias, kuris eina iš Antaliepių į Velaikius.

Reginys nuo pilekainio labai gražus; žiūrint į vakarus matosi čia pat po kojom Velaikių vienasėdžiai, toliau — miškai miškeliai, Šikšnių, Bikių pilekainiai, Utėnos, Sudeikių bažnyčios; į pietus tvarka didelis Velaikių ežeras, Indrapis vadinamas, su gražia vidury sala, toliau Ilaikai, vėl vienasėdžiai, Dauvalių bažnyčia; į žiemius — gražus beržinėlis, pro jį vinguoja An-

taliepių kelias toliau Žabičiųų pilekainis ir ant kalnų vienasėdžiai, Južinkų ir Dusėtų bažnyčios; į rytus Gutaučių sodžius, toliau vienasėdžiai, miškas, Antalutinės, Salako bažnyčios.

Matyt, kad Gutaučių pilekainis yra tikrai piltakainis ir kad čia būta kadaisia lietuvių šventovės ir tvirtumos; užtai dabar reikėtų jį papuosti medžiais ir pastatyti ant jo kryžių — tai Gutaučių pilekainis bus tikras tautos paminklas.

Žmonės pasakoja, jog kadaisia Velaikių dvaro savininkas buvęs rusas Durnovas (Durnovo), jis uždėjo pilekainį kasti, bet rusų valdžia jam neleisdusi; kodėl neleidusi — žmonės nežina. Tačiau daug įvairių pasakų senovės žmonės apie jį pasakoja: kur dabar Gutaučių pilekainis, buvusi kadais ten šventykla arba bažnyčia, o kur Žvirblekalnis, — ten klebonija; bet atėję milžinai, prisisėmę iš smėlio balos po vieną smėlio skrybėlę — ir apipylę bažnyčią ir kleboniją; pilekainį seniau buvusi skylė, iš jos išeidavę skrybėliuoti vokiečiai ir merginos, o kartais karvės ir kiti gyvuliai; naktyje keliu pro pilekainį niekas negalėdavęs praeiti nei pravažiuoti; ar rasta nusiukdavęs, ar arklys pabukdavęs, ar kas nors baisaus pasirodė. Viena kartą į pilekainio skylę naktigonai sumanę įvesti šunių, bet šuo ėjęs, draskęs, kandęs ir neprisileidęs; tuomet surisę visus apinasius ir įleidę vieną naktigoną — jis išvydęs didžiausius rūmus, puikiausius kambarius, viename jų, pastebėjęs ką ką besilaukiantį merginą; mergaitė taip jam tarė: "Kaip tu čia atsiradai? Veikia eik iš čia, nes ateis vyrai ir tau bus bloga!" Be niukus labai nu-

sigandęs ir draugai ištraukę vos gyvą. O kiek čia matyta pinigų degant, kiek čia tie pinigai kasta ir vis neiškasta, o kitų esą ir iškasta! Ir daug daug pasakų yra dar apie Gutaučių pilekainį.

"Liet." J. Čepėnas.

## Chicagos žinios.

### LIETUVOS MISIJOS PRIEMIMO IŠKILMĖ.

Senai laukti Pasiuntiniai iš Nepriklausomos Lietuvos pasirodė vakar (vasario 15 d.) priešais Chicagos mišią, susirinkusių į 8 Regiment Infantry Armory salę apie 2:45 val. po pietų. Garbingus Svečius susitinkusieji sutiko trūkšmingomis ovacijomis. Priešakyje susėdo apie pora tvirtų kareivių. Misijos Nariai ir Priėmimo Komitetas susėdo ant estrados. Iškilmę atidarė Pr. Kom. Pirmininkas, J. I. Bagdžiūnas, paminėdamas keliais žodžiais apie tos iškilmės reikšmę.

Vyčių Choras, vadovaujant g. A. Pociui, sugiedojo (publikai pritarant) Amerikos Himną.

Miesto majoro vardu kalbėjo p. Harry B. Miller, sveikindamas Lietuvos Atstovus ir vėlydamas jiems atsiiekti tuos tikslus, delei kurių jie važiuojo Amerikon.

Choras sudainavo "Lėk, sauklėli".

Labai gražiai ir giliai kalbėjo teisėjas iš superior court Hugo

Pam. Paskiau Kalbėjo L. V. senatorius Hamilton J. Lewis.

Sudainavus V. Choriui I. Bagdžiūnas perstatė kalbėti Kun. F. B. Serafiną, kuris pasakė karštą ir iškilmei tinkamą prakalbą — ragindamas susirinkusius pirkti Lietuvos Bonus. Sudrutinimui to raginimo choras sudainavo "Pirk Bonų".

Galop atsikreipė į publiką Misijos narys Jonas Žilius, sveikindamas visus Lietuvos vaičius. Kaip visados, jis vaizdžiai formoj perstatė dabartinį Lietuvos padėjimą ir kvietė visus stoti bendrai darban. Gaila tik, kad jo gerklė buvo užkimusi, todėl sunku jam buvo perstatyti savo mintis pageidaujamoje išraiškoje ir skambėjime. Tačiau kalboje nestokavo komiškių iš eiškimų taikinanų linkui įvairios rūšies priešų. Jo kalba tęsėsi nuo 4:25 v. iki 5 v.

Majoras Povilas Žadeikis, užreikšęs, kad Lietuva per vargą ir kovą ingyjo tą liuosybę ir tą liuosybę, nupiešė kaip susitvėrę Lietuvos kariuomenė ir kad ji yra nepergalima. Kartu pastebėjo, kad lietuvių tauta yra labai tvirta nuorališkai; kariuomenė remia visa liaudis. Galop jis užreikšė kad Lietuvių kariuomenė pergalės, ir paslūtinus išlaukinus priešus lenkus ir trumpu laiku įsteigs Lietuvos vėliava ant Gedimino kalno (Vilniuje). Prie to sunkaus, bet garbingo darbo kvietė jis Amerikos lietuvių Amerikos kariuomenėje tanavusius kareivius. Karšviai surengė Majorui P. Žadeikini inciziasitiska ovaciją.

Paskutinis kalbėjo Lietuvos Misijos Pirmininkas, Jonas Vileišis. Jis perstatė sunkų Lietuvos padėjimą, bet kartu nurodė kad Lietuvių tauta laikosi tvirtai ir nežiurint visų smugių ir nedateklų, pergalės visus sunkumus ir liks laisva. Gerb. Lietuvos Atstovas pažymėjo, kad svarbiausias reikalas — tai pinigų reikalas — taigi Lietuva ir lietuvių Tauta kviečia Amerikos lietuvių pagalbą, suteikiant Lietuvai 5 milijonų dolarių paskolą.

Visų Misijos narių kalbas publika sutiko smarkiu rankų plojimu ir šaukimu, "valio linkui Lietuvos kariuomenės ir valstojuos".

Galop Kun. F. B. Serafinas pasakė keletą žodžių linkui Lietuvos kariuomenės ir valdzios, baigiant — kartu su publika, šaukimu: "valio Lietuva".

Vyčių Choras, pritariant visai publikai, sugiedojo Lietuvių Tautos Himną.

Kalbant Misijos nariams, buvo užrašinėjami Lietuvos Bonai.

Užbaigdamas iškilmę p. J. Bagdžiūnas dar tarė keletą žodžių kviesdamas visus dalyvauti tą patį vakarą rengiamame Auditorium viešbutyje bankiete. Iškilmė užbaigė 6:30 v.

Publikos buvo apie pusantro tukstančio.

### IŠKILMINGAS BAKIETAS.

Didelė Auditorium salė vakar buvo pilnutėlė žmonių. Patys to Bankieto rengėjai nesitikėjo, kad tą salę pripildytų lietuviais. Bet jie pripildė.... Tas minias sutraukė čionai Tėvynės meilė ir džiaugsmas, kad Lietuva tapo liuosa ir nepriklausoma.... Tas milžiniškas lietuvių būrys susirinko čionai pagerbti Lietuvos Respublikos Atstovus.

Po gardaus užkandžio trumpai prakalbėjo bankieto vedėjas, p. J. Elias.....

Gražia kalbą pasakė kun. Sera-

finas. Komp. St. Šimūs savo ytinį turtuoliai išpirkto S. V. bondsų už 76 milijonus dol.

milijonus dol. Puikiai dainavo "Birutės" choras ir M. Rakauskaitė.

Paskui sekė Lietuvos Misijos narių kalbos. Plačiau bus aprašyta sekančiuose numeruose.

# Uzgaveniu Balius

rengiamas Jaunų Lietuvių Amerikoje Tautiško Klubo, UTARNINKE, VASARIO, 17 d., 1920 m. LIBERTY SVETAINĖJE

ant Bridgeporto, kampas Union ir 30-ta gat. Pradžią 7:30 val. vak. Kviečiame visus atsilankyti Komitetas

PIRK

PIRK

PIRK

## LIETUVOS LAISVĖS BONA

Jeigu tikrai norite, kad būtų

# LIETUVA

Laisva Nepriklausoma Demokratiška Respublika

Bonai ant 100 dolerių ir daugiau (yra ir mažesni ant 50 dolerių).

skolinami ant 15 metų ir duos kiekvienam po 5 nuosimtį i metus.

## Pirkite Savo Kolonijos Stotyje

Arba kreipkitės stačiai i Lietuvos Misiją prisiųsdami pinigus:

257 WEST 71st STREET

NEW YORK CITY

## Lietuvos-Amerikos

## Pramones Bendrove

### DARO DIDŽIAUSĮ PROGRESĄ

1) LIETUVOS AMERIKOS PRAMONĖS BENDROVE duoda didžiausią pagalbą Lietuvai. Užsirašę už \$25,000 Lietuvos Laisvės Bonų ir pasirodo išparduoti minėtų Bonų bent už kelis šimtus tukstančių dolarių. Visi pirkitės Lietuvos Bonus per Lietuvos Amerikos Pramones Bendrovę.

3) LIETUVOS AMERIKOS PRAMONĖS BENDROVE geriausia ir teisingiausia patarnauja savo žmonėms persiuntine daiktų Lietuvon, už ką Lietuvos Prezidentas atkartotinai dėkuoja ir savo antrame laiške rašo:

"Laivas Jusų rūpesniu išsiųstas į Liepoją ateis tuo metu, kada nei rusų, nei vokiečių kariuomenės Lietuvoj nebebus ir tokiu budu paliks liuosas kelias į Liepoją. Tas drabužių prikrautas laivas bus nemaža paspartis Lietuvai ir didelis moralinis pastiprinimas jos kovoje del nepriklausomybės. Mat mūsų visuomenė pajus, kad Amerikos Lietuviai gelbėja Lietuvą, kuo ir kiek galėdami."

(Pasirašo) A. SMETONA, Lietuvos Valstybės Prezidentas.

3) LIETUVOS AMERIKOS PRAMONĖS BENDROVE daro didžiausią apyvartą ir Bendrovės turtas užaugo ant tiek, kad šėrai tuoj paliks dvigubos vertės.

4) LIETUVOS AMERIKOS PRAMONĖS BENDROVE moka didžiausius dividendus, net 8% nuosimtį, ir jau pirmutinį dividendą išmokėjo 15 d. sausio, 1920. Antras dividendas makės 15 d. balandžio ir gaus visi pilnai užsimokėję šerinkinkai.

5) LIETUVOS AMERIKOS PRAMONĖS BENDROVE jau atidarė pinigų siuntimą į Lietuvą. Kuomet iki šiol nekurie įvairiais garsinimais žmonės viliojo, mes patarėme palaukti iki bus persiuntimas užtikrintas ir išmintingesni žmonės paklausė. Dabar mes pinigus persiunčiame tikrai, greitai ir saugiai. Siųskite dabar visi pinigus į Lietuvą per šią Bendrovę.

6) LIETUVOS AMERIKOS PRAMONĖS BENDROVE jau priruošė ir laukia patogaus laiko pradėti fabriką Lietuvoje, linų ir vilnų išdirbystės, o ypač tai konstrukcijos skyriaus užvedimo: statymui fabrikų, namų, tramvajų, taipgi išdirbimo cemento, plytų, rakandų etc.

Didelis tai yra darbas, naudingas ir pelningas ir kiekvienas gali būti sandarbininku ir dalininku jo, kas tik prisidės prie šios Bendrovės. Kas nori stoti į aktyvą ir naudingą darbą Lietuvai ir sau, dar gali prisidėti kol yra proga, kuri neilgai tęsis, tik tol, kol išsibaigs išpardavimas šėrų ir kuriuos dabar dar galima gauti tiksliai po \$10.00.

Siunčian pinigus į Lietuvą, perkant Lietuvos Laisvės Bonų ir užsirašant šėrų, visados adresuokitės ir siųskite pinigus šiuo adresu:

**Lithuanian American Trading Co.**  
112 N. GREEN ST., BALTIMORE, MD.

## Westsaides Apygardos

# LIETUVOS MISIJOS PRIEMIMAS

IVYKS

Utarninke, Vasario 17tą d., 1920

LYGIAI 7:30 VAL. VAKARE.

## McCormick Svetainėje

TARPE LEAVET IR OAKLEY AVE.

YRA TAI NEPAPEASTA PROGA SUSIPAŽINTI SU GERBIAMA LIETUVOS MISIJA IR IŠGIRTI NUO JOS APIE TIKRĄ LIETUVO STOVĮ JOS ATEKTI IR KO REIKIA MUSŲ TĖVYNEL, IDANT TAPTU NEPRIGULMINGA. MES PRIVALOME SKAITLINGAI SUSIRINKTI, KAD PRIDERANČIAI PAGERBTI MISLĄ. PIRKdami KUODUGAIUSIA LIETUVOS PASKOLOS BONUS PARODYSIME TIKRĄ SAVO TĖVYNES MEILĘ.

BUS PUIKUS MUZIKALIS PROGRAMAS. LESŲ APMOKĖJIMUI IŽANGA 20c. YPATAI.

ŠIRDINGAI KVIEČIA VISUS ŠIOS APYGARDOS LIETUVIUS WESTSIDES KOLONIJOS.

LIETUVOS BONŲ KOMITETAS.

# Vietinės Zinios

## GERBIAMI LIETUVOS PASIUNTINIAI-MISIJA CHICAGOJE.

Vakar, vasario 15 d., 9:35 val. rytmetį, gerbiami Lietuvos Pasiuntiniai, iš pirm. Jono Vileišio, majoras P. Zadeikis ir kun. Zilius, pribuvo Chicago.

Lietuviai ex-kareiviai ir chie-

beno gražiai pasitiko gerb. Svečius Illinois Central Stotyje. Čia širdingai pasisveikinę su Svečiais išlydėjo juos iš Stoties. Ten buvo imta krutamių pa-

veikslai. Po to iškilmingai buvo nulydėti į Blockston Viešbutį. Procesijoje dalyvavo pirmučia-

usia bursy policistų, paskui jų ap-

80 lietuvių kareivių; paskui juos

vaziavo automobiliu Lietuvos

Pasiuntiniai, o paskui lydėjo Mi-

sijos Priėmimo Komitetai. Pas-

kiausiai ėjo apie 3 šimtai chie-

giečių lietuvių. Visa procesija

taip-pat nuimta krutamuose pa-

veiksluose.

Gerbiamųjų Svečių pasitiki-

tu suvažiuo gan anksti; ypatingai

kareiviai. Visuose matėsi kaž-

koks nepaprastas upas. Atėjus

paskirtam laikui, Svečiai nepribu-

vo. Čia dar su didesniu pasiūlimu

visi laukė tos valandos, kada at-

važiuos Svečiai. Ir štai gan po

ilgos valandos nudžugo visų vei-

dai, išvydus tap ilgai laukiamus

gerbiamus Lietuvos Pasiuntinius.

Lengviau atsiduso lietuvių krut-

imės išvydus Laisvos Nepriklaus-

omos Demokratinės Lietuvos

Pasiuntinio lietuvių veidą.

## LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTES APVAIKŠČIOJIMAS.

Šiandien vas. 16 d., sueina vie-

ni metai Naujos Lietuvos gyva-

vimo. Tie metai mūsų Tėvynei

buvo dideliai sunkūs. Vos tik

susitvėrus Jos Valstybei, lygiai

ir tveriantis tykojo eilės Josios

priešų, kad paglemžus savo "glo-

bon" vos gimusių nekaltą kudi-

klę Nepriklausomą Lietuvą. Tyko

jos ir šiandien, bet deja, Lietu-

vos Valstybė taip susitvarkė, kad

neliko galima sakyti jiems vilties

pagrobtį ją. Savo jauna, bet gra-

linga ranka — Lietuvos Kariu-

menė išlaikė burius priešų, nu-

malšindama juos, parodė save

narsia ir galinga.

Ir tu, laukia progos mūsų

priešai nelyginant tie vagonai-

vaikai žiūr, daboją sodo šeim-

ininką pro tvoros plyšius ir tyko-

ja, kad kokiu nors būdu apvogti

buras tykojo to pono sodėlio vaisius.

Bet nors mūsų priešai tykoja

Lietuvos ir nekuri iš jų randasi

prie pat Jos širdies-Vilniaus, vie-

nok Lietuva jau Laisva Nepri-

klausoma Valstija gyvuoja ištisi

metai, kuriuos iškilmingai šven-

čia Lietuva ir Jos vaikai.

Mes, amerikiečiai lietuviai bu-

dami pilni Jos meilės, taip-pat

nuo tos Šventės neatsilikame.

Jau visiem yra aišku ir žinoma,

kad didžiulį "Mildos teatre šian-

dien vakare bus tos Lietuvos

Nepriklausomybės Šventės iškil-

mės — apvaikščiojimas. Bus lo-

šiamas kom. St. Šimkaus muzi-

kalė drama "Išėjimas". Taipgi at-

sižankys vakar pribuvusi Chica-

go Lietuvos Misija. O ar pri-

sirėngėme atsakant. Ar visi,

o ypatingai, bridgeprotečiai pa-

sirupinome, kad prie to apvaikš-

čiojimo nieko netrūktų? Komit-

etas praneša, kad mažai beliko

neišparduotų biletų.

"IŠ MEILĖS."

Subotį Central Musc Hall teat-

re buvo pastatyta scenoje Togobō-

no penkių aktų drama "Iš Meilės",

dailės meną vedant gerb. viešniai

iš Lietuvos, aktorėi Unai Babickai-

tei.

Veikėjais buvo šitie asmenys:

Leiba, senas žydus, J. Stankunas;

Sořē (Marė), jo duklė, J. Kukutė-

ni; Agota Dundulienė, (našlė); P.

Valasevičienė; Jonas, jos sunus, J.

Kuznickas; Daniutė, jauna mergai-

tė, Unė Babickaitė; Jurgis Briedis,

pastorius ukininkas, Al. Kvedaras;

Onutė, Leibas tarnaitė, T. Kuzmic-

kienė; Gabrys Birbilas, K. Vaičiū-

ška; Grigys Ilgastrėnis, J. Puišys.

Nežiurint visų trukmų, kurie bu-

vo aiškiai matomi kaikiurių aktorių

vaidinime, visas pastatymas apskri-

ta padarė gana gily įspūdį ir ne-

vienam įspaudė vieną kitą asarą.

Po Babickaitės svarbiausiose rolė-

se, geriausiai vaidino J. Kukutė-

ni, Sořē Marės rolė; lengvesnės ro-

les vaidino Kuzmickienė, Leibas

tarnaitės rolė ir P. Valasevičienė.

Agotos Dundulienės rolė; visai

gerai atliko roles K. Vaičiūška ir

J. Puišys kaip du girtuokliai,

Kabrys Birbilas ir Grigys Ilga-

strėnis. Bet užtai netikėtai pras-

tai atliko savo roles du pasižymė-

ję aktoriai mėgėjai J. Sankunas

ir J. Kuznickas.

Publikos buvo stebėtinai mažai,

apie pustrėčio šimto žmonių ir tarp

tos buvo daug tokių, kurie nevie-

toje juokė ir maič kitiems klau-

syti.

## KAREIVIŲ VAKARAS.

Vasario 14 d. Septinto regimen-

to S. L. A. Kareivių atsibuvo va-

karas. Kareiviai nustebo Chica-

gos lietuvių. Dar iki šiol lietu-

viai nebuvo turėję taip didelęje

vetainėje savo vakarą. Daugumas

manė, kad kareiviai neturės, pa-

sekmių, bet visai priešingai. Pub-

likos buvo virš 4 tukstančių.

Svetainė išpuošta Lietuvos vė-

liavomis t. t. p. ir gaisvina kiekvie-

nam atsilankusiam Tėvynės me-

lę.

Galima sakyti vakaras nusise-

kė visais žvilgsniais kuopulian-

sia.

Valio kareiviai! Valio Laisva

Nepriklausoma Demokratinė

Lietuva.

M. K. Šilis.

## EX-KAREIVIAMS ANT TOWN OF LAKE.

Gerbiami ex-kareiviai Town of

Lake lietuvių kolonijos! Teiksitės

pributi panedėlyj, vasario 16 d., nuo

6 iki 6:30 val. vak. į Ezerškio svet.

46ta ir Paulina gatvės. Iš ten pilno-

je formoje mašinsime į Peoples

Theatre, ant 47-tos ir Marshfield

aves. Pasitiki Lietuvos Misiją. Ka-

dangi Misija atsilankys ant septy-

nų vakare, todėl mes privalome ten

buti anksčiau.

Kiekvienas privalome būti pilno-

je kareiviškoje uniformoje, privalo-

me, apsikirti plaukus, nusiskusti,

čeverkykus nusišveisti, vieni žodžiu

uniformos privalo tikrai būti švar-

ios. Mes, Town of Lake lietuvių

kolonijos ex-kareiviai, Lietuvos Mi-

siją turime iškilmingai priimti ir ją

pagerbti. Katras iš kareivių neimty

dalyvumą šio vakaro iškilmėse, ne-

butų vertas lietuviu vadintis. To-

delgi vyrai kareiviai, dalyvausime

visi, kuokaitingiausiai! Dargi tu-

rėmsė proga išgirsti apie mūsų tē-

vynę Lietuvą.

Ag. Kom.

## CICERO, ILL.

Lietuvių Pašalp. Klubas turėjo

savo susirinkimą; tarpe klyt reika-

lų buvo pakeltas klausimas kas-link

priėmimo Lietuvos Misijos. Brvo

gan gražių ginčų. Ant galo prieita

gana gražių ginčų. Ogi, brolyti, tu

nano, vienas balsas virsino, kad ne-

dalvauti L. Misijos priėmimė. Tai

tau ir Lietuvių Klubas, nėra ka-

klabėti. Patarlė sako: "Gensy mar-

gas, svietas dar magesnis". Taip,

taip.

Korespondentas.

## LAISKAS "BIRUTEI."

("Birutė" pirmininkas J. Uk-

teris gavo sekąio turinio lais-

lą).

Vasario 3 d. 1920 m.

"Gerb. "Birutė" Pirm.:

Leiskit man šiuomi išreikšti

pastabą "Birutės" Draugijai už

jus tautiškas pasidarbavimą su-

lošime "Išėjimo" pereitą nedėlios

vakarą. Veikalas, ypač iš patrio-

tisko atžvalgių yra kaip tik pri-

taikintas šio gyvenimo laikotar-

piui ir vietai (Amerikos lietu-

viams).

"Kraujas taip užsidegė, kad

tuojau stočia į Lietuvos Kariuo-

menę mušt paliokų!"

Taip iš priėjusios prie manęs

vienos ypato (žmogaus apie 45

m. amžiaus krutinės išsiveržė do-

džiai. Jo akys buvo prisipildė

ašaromis; jam bekalbant į mane

buvo stambių lašų nuriedėjo žemyn

skruostais, sublyžėjo nuo elektros

šviesos ir pranyko...

Laimė mums chiegiečiams tu-

rėti p. St. Šimkui! Jam privalome

savo galvas lenkti už jojo triusą

— parašyme "Išėjimo."

Siuomi prisimėnū čekį ant \$10

nuo manęs, kaipo rėmėjo, "Biru-

tei" metinę mokesčių ir antrą čekį

ant \$25 lėšoms sulaušime "Išei-

vio."

Pajieškau Pranciškaus Racickio, pa-

eina iš Kauno gub., Kauno apskr.

Kraukų paap., Melydy kaimo. Pir-

miau gyvenė Burlington. N. J. o

dabar nežinau kur išvažiuo. Malo-

nės jis pats arba kąs apie jį žino

pranešti šiuo adresu: Mrs. Monika

Valušienė, 1120 S. Maina Street,

Akron, Ohio.

## GRINDERS

Reikia grainerių. Darbas nakti-

nis. Atsiųskite:

The Whitaker Mfg. Co.

409 So. Green Street.

Reikia mokinių pagelbininkų

mouderių ir korių dirbėjų. Turi bu-

ti tarpe 16-kos ir 21-mų metų am-

žiaus. Geras mokeskis ir greitas pa-

kėlimas. Gera proga išmokyti gerai

apmokamą amatą. Atsiųskite,

Jas. A. Brady Foundry Co.

45th St. & S. Western Ave.

REIKIA LEBERIŲ

ir faundry. Pastovus darbas.

Atsiųskite Employment

Office,

LINK BELT & CO.

39th & Stewart Ave.

Užsakykite per laišką

GERO MEDAUS

5 svary viedriukas \$1.80.

W. STRYGAS

3022 W. 40th St. Chicago, Ill.

Parsiduoda gera pienininkystės ūkė

Del platesnių žinių kreipkitės šiuo

adresu: JOE. ZUBAUSKIS, Good-

mon, Wis.

## PERKAM IR PARDUODAM.

</